

Eesti Evangeeliumi Kristlaste ja Baptistide Koguduste Liit

KÕRGEM USUTEADUSLIK SEMINAR

UURIMISPLAAN 2020–2026

Kõrgem Usuteaduslik Seminar (edaspidi Seminar)

Läbiv uurimisteema: ***Vabakiriklik identiteet ja koguduste suhe ühiskonnaga.***

Uurimisteema alateemad ehk teadustöö fookusvaldkonnad

Seminari teadustegevuse, sealhulgas õppejõudude, töötajate ja üliõpilaste uurimistöö ühtlustamiseks keskendume kolmele põhiteemale:

1. **Vabakiriklik identiteet**

Selle teema raames uuritakse vabakirikliku liikumise ajaloolist, teoloogilist ja praktilist identiteeti. Käsitletakse vabakiriklike traditsioonide teoloogilisi lähtekohti, nende kontekstualiseerimist Eestis ja rahvusvaheliselt ning panust kiriklikku ja ühiskondlikku arengusse. Eraldi alavaldkonnaks on vabakiriklik arusaam õppimisest, sh teoloogilisest haridusest.

2. **Koguduste ja ühiskonna suhted**

Selle teema fookuses on koguduste ja ühiskonna suhted, sh kõigi usklike preesterluse teoloogilised ja praktilised mõjud. Uurimisteemad hõlmavad muuhulgas teenivat juhtimist, perekonda, vaimset tervist ning kodanikuühiskonna edendamist.

3. **Koguduste elu praktilised küsimused**

Antud uurimisvaldkond keskendub baptistilisest identiteedist lähtuvalle kogoduslikule praktikale ja selle erinevate aspektide tähendusele nii koguduses kui ka ühiskonnas. Praktika võib olla seotud jumalateenistuse ja vaimulike talitustega, misjoniga, õppimisega, koguduse juhtimise või muude teemadega.

Probleem

Religioosset identiteeti ja kirikute suhet ühiskonnaga uuritakse sageli traditsiooniliste kirikute vaatenurgast. Tegelikult on Eesti usu- ja ühiskonnaelu vahelised seosed olnud palju mitmekesisemad. Nii on vabakirikud, mis on Eestis vähemuskirikute positsioonis, täitnud olulist ülesannet demokraatlike juhtimisstruktuuride viljelemisega koguduse elus, vabatahtlikkuse rakendamisega ja panusega kohalikku ja üldkultuuri. Kahjuks on nii ajaloo kui teoloogia aspektist nende tegevust ja veendumusi uuritud fragmentaarselt.

Vabakirikute identiteedi ja ajaloo uurimine, mis peab silmas nende rolli ühiskonnas, sageli muutuste keskel, võib pakkuda olulise täienduse Eesti ühiskondlike protsesside, muuhulgas kodanikuühiskonna kujunemise mõistmisel. Seejuures on oluline silmas pidada ka võrdlust rahvusvahelise kontekstiga. Vabakirikliku identiteedi uurimine on oluline ka Seminari ja selle õppekava arendamiseks, kuivõrd tegu on ainsa vabakirikliku kooliga Eestis.

Lisaks vajab vabakiriklik identiteet võrdlust koguduslike praktikatega, mis on vahel kujunenud välja ja olnud mõjutatud ilma, et seda oleks teoloogiliselt järele kaalutud. Nii on näiteks ordinatsiooni, misjoni, koguduse juhtimisorganite ja mitme muu teemaga, mis vajavad sügavamalt analüüsi just vabakiriklikust identiteedist lähtuvalt. Nende mõistmise kaudu võib muutuda selgemaks dialoog teiste kristlike konfessioonide ja ülejäänud ühiskonna esindajatega.

Eesmärk

Eesti vabakirikute identiteeti on kirjeldatud põhitunnuste ja peamiste arengusuundade tasemel. Koguduste tegevust, sh nende suhteid ühiskonnaga, analüüsitakse selle valgelt ja rahvusvahelist diskussiooni arvesse võttes.

Alaeesmärgid

- Koguduste juhtidele ja liikmetele on info ligipääsetav (loodud on vabakiriklikku identiteeti kajastavaid videosid, filme, podcaste ja tekste)
- Koguduslikud algatused kodanikuühiskonnas on paremini mõtestatud ja kaardistatud, neist kirjutatakse mh teadusartikleid
- Rahvusvahelises diskussioonis osalemine

Tegevused ja mõõdikud

- Seminar annab välja kaks kogumikku uurimisplaani perioodis (2020–2026). Need võivad ilmuda koostööprojektina.
- Seminar korraldab vähemalt 5 avalikku loengut või diskussiooni aastas, mis aitavad mõista vabakiriklikku identiteeti ja eripära. Osa neist korraldatakse konfessioonidevahelises koostöös.
- Seminari kodulehel on teoloogilise sisuga tekstid, audio- ja videosalvestused. Neid lisandub vähemalt üks kvartalis.
- Seminari õppejõududelt ilmub iga aasta kokku 1–3 teadusartiklit.
- Seminar korraldab koostöös EKB liidu ehk omanikuga igal aastal ühe uurimisteamiga seotud konverentsi. Konverentside materjalid on kättesaadavad seminari kodulehel.
- Korraldatavatest konverentsidest üks on rahvusvaheline (2024–2026). Selleks luuakse teadustöö-alane koostöö vähemalt ühe välispartneriga (nt Norra School of Leadership and Theology, IBTSC Amsterdami, Örebro School of Theology Roots või Elstal Theological Seminary Saksamaal).
- Seminari õppejõud panustavad pidevalt kooli omaniku teoloogiakomisjoni koosseisus, mis uurib vabakirikliku identiteedi jaoks olulisi teemasid ja mille töö tulemused vormistatakse kirjalikult.
- Parim osa seminari üliõpilaste tööd, sh koguduslike arusaamu kajastavad lõputöödele tuginevad artiklid on avaldatud ajakirjas Teekäija, seminari kodulehel, arvamuskirjalikult sekulaarses ajakirjanduses või veebiajakirjas Kirik ja Teoloogia. Igal aastal ilmub 2–3 üliõpilase kirjutist.

Uurimisplaani teostumist hinnatakse iga kalendriaasta viimasel Seminari nõukogul ja analüüs lisatakse nõukogu protokollile. Seminari eelarves tagatakse iga-aastaselt vajalikud vahendid uurimisplaani teostamiseks. Üks arendusjuhtidest tegeleb teaduspoole koordineerimisega.

Kinnitatud KUS nõukogus 3. juunil 2020, uuendatud 3. detsembril 2021 ja 6. detsembril 2024.